

EUROPSKI PARLAMENT

2009 - 2014

Dokument s plenarne sjednice

A7-0262/2013

16.7.2013

IZVJEŠĆE

o boljem funkcioniranju unutarnjeg energetskeg tržišta
((2013/2005)(INI))

Odbor za industriju, istraživanje i energetiku

Izvjestitelj: Jerzy Buzek

SADRŽAJ

	Stranica
PRIJEDLOG REZOLUCIJE EUROPSKOG PARLAMENTA.....	3-19
MIŠLJENJE ODBORA ZA UNUTARNJE TRŽIŠTE I ZAŠTITU POTROŠAČA	19-22
REZULTAT KONAČNOG GLASOVANJA U ODBORU	22

PRIJEDLOG REZOLUCIJE EUROPSKOG PARLAMENTA

o boljem funkcioniranju unutarnjeg energetskeg tržišta

((2013/2005)(INI))

Europski parlament,

- uzimajući u obzir Komunikaciju Komisiju naslovljenu „Kako osigurati funkcioniranje unutarnjeg energetskeg tržišta” i popratne radne dokumente (COM(2012)0663),
- uzimajući u obzir svoju rezoluciju od 12. ožujka 2013. o prijedlogu Uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o smjernicama za transeuropsku energetskeg infrastrukturu kojom se Odluka br. 1364/2006/EZ stavlja izvan snage¹,
- uzimajući u obzir Uredbu (EU) br. 994/2010 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. listopada 2010. o mjerama zaštite sigurnosti opskrbe plinom kojom se Odluka Vijeća 2004/67/EZ stavlja izvan snage²,
- uzimajući u obzir Uredbu (EZ) br. 1227/2011 o cjelovitosti i transparentnosti veleprodajnog tržišta energije³,
- uzimajući u obzir Direktivu 2009/73/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. srpnja 2009. o zajedničkim pravilima za unutarnje tržište prirodnog plina⁴,
- uzimajući u obzir Direktivu 2009/72/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. srpnja 2009. o zajedničkim pravilima za unutarnje tržište električne energije⁵ kojom se Direktiva 2003/54/EZ stavlja izvan snage,
- uzimajući u obzir Uredbu 714/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. srpnja 2009. o uvjetima za pristup mreži za prekograničnu razmjenu električne energije kojom se Uredba (EZ) br. 1228/2003 stavlja izvan snage,
- uzimajući u obzir Uredbu 715/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. srpnja 2009. o uvjetima za pristup sustavu plinovoda za prijenos prirodnog plina kojom se Uredba (EZ) br. 1775/2005 stavlja izvan snage,
- uzimajući u obzir Direktivu 2012/27/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2012. o energetskeg učinkovitosti⁶,
- uzimajući u obzir Direktivu Vijeća 2009/71/EURATOM od 25. lipnja 2009. o

¹ Usvojeni tekst, P7_TA(2013)0061.

² SL L 295, 12.11.2010., str. 1.

³ SL L 326/1, 8.12.2011., str. 1.

⁴ SL L 211, 14.8.2009., str. 94.

⁵ SL L 211, 14.8.2009., str. 55.

⁶ SL L 315, 14.11.2012., str. 1.

uspostavljanju okvira Zajednice za nuklearnu sigurnost nuklearnih postrojenja¹,

- uzimajući u obzir Komunikaciju Komisije od 3. ožujka 2010. naslovljenu „Europa 2020. – Strategija za pametan, održiv i uključiv rast” (COM(2010)2020),
- uzimajući u obzir Odluku br. 994/2012/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2012. kojom se uspostavlja mehanizam razmjene informacija u pogledu međudržavnih sporazuma između država članica i trećih zemalja u području energetike, tekst značajan za EGP²,
- uzimajući u obzir Komunikaciju Komisije od 15. prosinca 2011. naslovljenu „Energetski plan 2050.” (COM(2011)0885),
- uzimajući u obzir Komunikaciju Komisije od 3. listopada 2012. naslovljenu „Akt o jedinstvenom tržištu II: zajedno za novi rast” (COM(2012)0573),
- uzimajući u obzir Komunikaciju Komisije od 6. lipnja 2012. naslovljenu „Obnovljiva energija: glavni sudionik na europskom energetskom tržištu” (COM(2012)0271),
- uzimajući u obzir svoju rezoluciju od 25. studenog 2010. naslovljenu „*Ususret novoj energetskoj strategiji za Europu 2011.-2020.*”³,
- uzimajući u obzir svoju rezoluciju od 12. lipnja 2012. o *sudjelovanju u suradnji u području energetske politike s partnerima izvan naših granica: strateški pristup sigurnoj, održivoj i konkurentnoj opskrbi energijom*⁴,
- uzimajući u obzir svoju rezoluciju od 13. prosinca 2012. o industriji čelika u EU-u⁵,
- uzimajući u obzir preporuke koje je 12. veljače 2013. dao Okrugli stol na visokoj razini o budućnosti europske industrije čelika,
- uzimajući u obzir svoju rezoluciju od 15. travnja 2013. o planu za prijelaz na konkurentno gospodarstvo s niskom razinom emisija CO2 do 2050.⁶,
- uzimajući u obzir svoju rezoluciju od 14. ožujka 2013. o Energetskom planu 2050., energetska budućnost⁷,
- uzimajući u obzir svoju rezoluciju o industrijskim, energetskim i drugim aspektima plina i nafte iz škrljevca⁸ i svoju rezoluciju o učincima aktivnosti dobivanja plina i nafte iz škrljevca na okoliš⁹, obje usvojene 21. studenog 2012.,

¹ SL L 172, 2.7.2009., str. 18.

² SL L 299, 27.10.2012., str. 13.

³ SL C 99E, 3.4.2012., str. 64.

⁴ Usvojeni tekstovi, P7_TA(2012)0238.

⁵ Usvojeni tekstovi, P7_TA(2012)0509.

⁶ Usvojeni tekstovi, P7_TA(2012)0086.

⁷ Usvojeni tekstovi, P7_TA(2013)0088.

⁸ Usvojeni tekstovi, P7_TA(2012)0444.

⁹ Usvojeni tekstovi, P7_TA(2012)0443.

- uzimajući u obzir članak 48. Poslovnika,
 - uzimajući u obzir izvješće Odbora za industriju, istraživanje i energetiku i mišljenje Odbora za unutarnje tržište i zaštitu potrošača (A7-0262/2013),
- A. budući da su se države članice obvezale na jasne rokove za dovršenje unutarnjeg energetskeg tržišta do 2014. i uklanjanje „energetskih otoka” EU-a do 2015.;
 - B. budući da je dovršeno unutarnje energetskeg tržište neophodno za opću energetske sigurnost i održivost Unije te je od ključne važnosti za njezinu globalnu konkurentnost, gospodarski rast i stvaranje novih radnih mjesta, kako je priznato Aktom o jedinstvenom tržištu II i strategijom Europa 2020.;
 - C. budući da se strategija Energija 2020. Komisije temelji na procjenama potrebe za nužnim ulaganjima u energetske sektor koja iznosi 1 bilijuna EUR do 2020., od čega je 540 milijardi EUR za proizvodnju energije i 210 milijardi EUR za električne i plinske mreže od europske važnosti;
 - D. budući da Energetski plan 2050. ističe da su potpuna integracija europskih energetskeg mreža i otvaranje tržišta ključni za održavanje ravnoteže između energetske sigurnosti, konkurentnosti, troškovne učinkovitosti, održivog gospodarstva i interesa potrošača; budući da Energetski plan 2050. navodi da su energetske učinkovitost, obnovljivi izvori energije i energetske infrastrukture mogućnosti zbog kojih nije potrebno žaliti;
 - E. budući da udio obnovljivih izvora energije u europskoj kombinaciji izvora energije raste u kratkoročnom, srednjoročnom i dugoročnom razdoblju; budući da integracija obnovljivih izvora energije velikih razmjera pretpostavlja prilagodbu mreže i poboljšanu fleksibilnost;
 - F. budući da će jedinstveno energetskeg tržište osnažiti Uniju da djeluje jedinstveno prema vanjskim partnerima i osigura jednake uvjete za sva trgovačka društva unutar i izvan EU-a, u isto vrijeme osiguravajući društvene i ekološke standarde i radeći prema uzajamnosti u trećim zemljama;
 - G. budući da je potrebno uspostaviti sustav koji će dopuštati državama članicama da razmjenjuju informacije o sporazumima s trećim zemljama o opskrbi energijom;
 - H. budući da unutarnje europskeg energetskeg tržište i njegova odgovarajuća nacionalna energetskeg tržišta moraju biti konkurentna i dati pravi izbor i transparentne informacije svim potrošačima, koji igraju ključnu ulogu u energetskeg tržištu; budući da je dovršenje unutarnjeg energetskeg tržišta ključno kako bi se smanjili energetskeg troškovi te cijene spustile na pristupačne i konkurentne razine u kratkoročnom, srednjoročnom i dugoročnom razdoblju; budući da se smanjene cijene na energetskeg tržištima često ne prenose potrošačima.
 - I. budući da se Europska energetskeg zajednica, primjenjujući metodu Zajednice, mora temeljiti na snažnom zajedničkom energetskeg tržištu, koordinaciji kupovine energije izvan EU-a te zajedničkom europskom financiranju novih tehnologija za održivu energiju, posebno u područjima istraživanja i inovacije;

- J. budući da je postignut određeni napredak prema pojačanoj prekograničnoj suradnji, djelomičnom uklanjanju energetske otoka i sprječavanju nestašice opskrbe;
1. općenito pozdravlja Komunikaciju i popratni akcijski plan, koji sažimaju do sada postignuti napredak i izazove koji predstoje dovršenju unutarnjeg energetskeg tržišta;
 2. priznaje da će se trend povećavanja cijena energije najvjerojatnije nastaviti budući da su trenutno te cijene povezane s cijenom nafte po bačvi u slučaju plina te s nestabilnim cijenama goriva u slučaju električne energije, te su dodatno pod utjecajem europske ovisnosti o uvozu nafte i plina, učinka mjera intervencije, nedovoljnih akcija promicanja energetske učinkovitosti i nedostatka ulaganja potrebnih da bi se održali i modernizirali energetske sustavi (uključujući povratne tokove i spojne vodove) s ciljem osiguravanja visokih razina sigurnosti opskrbe i olakšavanja integracije obnovljivih izvora energije; zagovara, stoga, odvajanje mehanizma određivanja cijene plina od indeksacije nafte u korist fleksibilnijih alternativa, istovremeno poštujući slobodu trgovinske razmjene;
 3. naglašava da će razvoj autohtonih izvora voditi prema pojavi novih trgovinskih čvorišta u EU-u i novih promptnih tržišta za plin i električnu energiju, tako predstavljajući pravu priliku da EU i države članice odrede svoje vlastite cijene energije, uključujući i na regionalnoj i lokalnoj razini;
 4. prepoznaje europsku dodanu vrijednost bolje koordinacije energetske politike i suradnje među državama članicama, u duhu solidarnosti, te stvaranja učinkovitih i sigurnih prekograničnih energetskeg sustava, stvarajući tako sinergije putem poboljšano upravljanja ponudom i potražnjom energije, olakšano pametnim tehnologijama na razini sustava distribucije;
 5. ukazuje na važnost regionalnih tržišta i suradnje između država članica kada se radi o otklanjanju zapreka, ubrzavanju postupka integracije i poboljšavanju učinkovitosti mreže;
 6. podsjeća na svoju potporu stvaranju Europske energetske zajednice između država članica i traži Komisiju i Europsko vijeće da izvijeste o ostvarenom napretku prema njezinom stvaranju;

Tržište usmjereno na potrošača

7. naglašava da su pojedinci, mali i srednji poduzetnici i industrija, kao krajnji potrošači energije, u samom središtu transparentnog unutarnjeg energetskeg tržišta koje je pristupačno korisnicima; primjećuje da oni kao takvi moraju biti primjereno zaštićeni i točno informirani te imati jednostavan pristup informacijama, tako da mogu ostvariti u potpunosti svoja prava, dok ih se istovremeno ohrabruje da igraju aktivniju ulogu u poticanju tržišnog natjecanja, odmičući se tako od pasivnih primatelja usluga prema aktivnim informiranim potrošačima i protošačima;
8. naglašava važnost osiguravanja konkurentnog, transparentnog energetskeg tržišta kojim se lako upravlja i koje potrošačima nudi pravi izbor i konkurentne cijene te pruža svim trenutnim i budućim potrošačima energije u EU-u sigurne, održive, pristupačne i pouzdane načine proizvodnje energije koji uzimaju u obzir interese naraštaja koje dolaze;

9. zauzima stajalište da će veće sudjelovanje potrošača biti olakšano putem lokalnih zadruga za obnovljivu energiju, inicijativa kolektivnog prebacivanja i udruženja ili drugih čimbenika poput decentralizirane pohrane i pametnih uređaja; vjeruje da će takvi čimbenici pomoći potrošačima da bolje razumiju i upravljaju svojom potrošnjom energije i da će time postati fleksibilniji i osjetljiviji (iz perspektive ponude i potražnje) te da oni mogu pojačati pristup obnovljivim izvorima energije i proizvesti nužna financijska ulaganja;
10. skreće pažnju na prednosti korištenja višetarifne mreže kako bi se potrošači potaknuli na potrošnju energije izvan kritičnih razdoblja u interesu promicanja održivog korištenja energije;
11. vjeruje da pametne tehnologije moraju potrošačima dati točne, razumljive i pristupačne informacije te da im moraju omogućiti da upravljaju svojom potrošnjom i proizvodnjom energije; stoga vjeruje da pametne tehnologije moraju imati dinamično mrežno upravljanje prenošenjem i distribucijom putem interneta te sadržavati usluge poput mrežne podrške, dobrovoljnog odgovora na potražnju, usluga energetske učinkovitosti, rješenja za mikro proizvodnju energije i pohranu te lokalnih ili kućnih posrednika; no, ističe da razine energetske potrošnje potrebne da bi pametna brojlila omogućila gospodarske prednosti moraju biti propisno ispitane te da potrošači energetskog obujma koji je niži od tih razina nisu obvezni ulagati u njih;
12. izražava zabrinutost zbog razvoja događaja koji potiču telekomunikacijska društva na upravljanje podacima o mrežnoj distribuciji jer takva odgovornost u njihovim rukama postavlja ozbiljna pitanja o zaštiti podataka kao i o riziku da bi operateri morali kupovati tehničke podatke koji su im potrebni kako bi ispunili svoje funkcije operatera sustava distribucije;
13. prepoznaje da energetska siromaštvo predstavlja značajne izazove državama članicama; ističe da univerzalni pristup za sve ne uzima u obzir raznolikost situacija u različitim državama; stoga smatra da ugroženi potrošači trebaju posebnu i učinkovitu zaštitu i da u tu svrhu moraju biti uvedeni primjereni mehanizmi, istovremeno izbjegavajući distorzije tržišta; ističe da određene mjere već postoje u skladu sa zahtjevima trećeg energetskog paketa;
14. primjećuje da je revolucija plina iz škriljevca u SAD-u smanjila emisije CO₂ istovremeno stvarajući značajnu konkurentsku prednost za industriju SAD-a;

Trenutni izazovi u dovršavanju unutarnjeg energetskog tržišta

15. ističe da unutarnje energetska tržišta još nije dovršeno i da nacionalna energetska tržišta ne zadovoljavaju potrebe i očekivanja potrošača s obzirom da se u određenim državama članicama i dalje suočavaju s: visokim cijenama; ograničenim izborom dobavljača, proizvođača i tarifa; sveukupnom niskom kvalitetom usluga; često preslabom zaštitom potrošača; i poteškoćama prilikom promjene dobavljača; stoga naglašava potrebu za izgradnjom tržišta koje je pristupačnije korisnicima gdje potrošači igraju aktivnu ulogu i postaju potrošači na tržištu na razini EU-a u kojem su informirani o uvjetima koje nude pojedini pružatelji usluga na način koji olakšava usporedbu; u tom pogledu primjećuje ulogu kolektivnog prebacivanja u osposobljavanju potrošača i osiguravanju nižih računa

za energiju;

16. vjeruje da nedostatak potpune provedbe zakonodavstva o unutarnjem energetsom tržištu ostaje jedna od glavnih prepreka za dovršenje ovog tržišta; vjeruje da nužna konsolidacija unutarnjeg tržišta uključuje proširenje naše infrastrukture i istovremeno provođenje zakona o unutarnjem tržištu i pravila tržišnog natjecanja;
17. naglašava da su modernizacija postojeće energetske infrastrukture te izgradnja novih, inteligentnih i fleksibilnih infrastrukture za proizvodnju, prenošenje (posebno u smislu prekograničnih plinskih i električnih spojnih vodova), distribuciju i pohranu ključni za stabilno, dobro integrirano i dobro povezano energetske tržište u kojem su izbjegnuti svi negativni učinci, poput neplaniranih protoka električne energije, u kojem je osigurana ponuda po pristupačnim i konkurentnim cijenama, u kojem je u potpunosti iskorišten puni potencijal svih održivih izvora energije, mikro proizvodnje energije, kogeneracije i učinkovitosti te upravljanja potražnjom i pohrane, te u kojoj niti jedna država članica ne ostaje izolirana iz europskih plinskih i električnih mreža do 2015. što treba ostvariti kroz istodobnu integraciju izoliranih sustava napajanja u europske kontinentalne mreže; naglašava da je potrebno provesti ulaganja velikih razmjera usporedno s ulaganjima u regionalne ili čak lokalne mreže, s obzirom da se proizvodnja energije sve više odvija na regionalnoj/lokalnoj razini;
18. u vezi s tim primjećuje da decentralizirana opskrba obnovljivom energijom smanjuje potrebu za izgradnjom novih prijenosnih mreža, pa time i povezane troškove, jer su decentralizirane tehnologije, koje mogu biti izravno integrirane u domove, gradove i udaljena područja, puno bliže krajnjim potrošačima;
19. priznaje da dopuštanje rasta proizvodnje obnovljive električne energije bez razmjernog razvitka nužne infrastrukture može prouzročiti nekoordinirane prekogranične kružne protoke i uslijed toga, neoptimalne cijene energije;
20. podsjeća da još nije postignut cilj država članica u smislu postizanja razine međusobne povezanosti električne energije i plina od najmanje 10 % njihovih postojećih proizvodnih kapaciteta, kao što je dogovoreno na sastancima Europskog vijeća u 2002. i 2007.;
21. pozdravlja činjenicu da Komisija naglašava da će buduće europske energetske sustave karakterizirati fleksibilnost; primjećuje da su u svim vremenskim okvirima prekogranična veleprodajna tržišta koja dobro funkcioniraju lako dostupni izvori fleksibilnosti; poziva na ulaganje daljnjih napora kako bi se potaknulo buduće uvođenje tehnologija za pohranu energije i prilagodljivost potražnji, što nudi dodatne izvore fleksibilnosti;
22. vjeruje da je energetska učinkovitost jedan od najodrživijih i najisplativijih načina smanjenja računa za energiju, poboljšavanja sigurnosti opskrbe, smanjenja potreba za uvozom fosilnih goriva i izbjegavanja emisija ugljika; prepoznaje da bilo koja mjera koja promiče energetske učinkovitost mora biti primjerena potrebama potrošača, isplativa i podržana pravim poticajima;
23. naglašava da, prema rezultatima Međunarodne agencije za energiju, odvažnija akcija po pitanju energetske učinkovitosti može smanjiti uvoz plina u EU za jednu trećinu do 2035., što odgovara 100 milijardi kubičnih metara plina;

24. podsjeća da će sinergije između razvoja, stavljanja u uporabu i održavanja telekomunikacijskih i energetske infrastrukture igrati ključnu ulogu u naporima da se ispune ciljevi Europske unije po pitanju energetske učinkovitosti;
25. ističe potrebu da se nastavi odvajanje europskih energetske tržišta kako bi se osiguralo tržišno natjecanje te opskrba električnom energijom po najnižoj mogućoj cijeni;
26. vjeruje da ulaganje u infrastrukturu treba poticati stabilnim i predvidljivim regulatornim okvirima koji pogoduju inovacijama i ne ometaju funkcioniranje unutarnjeg tržišta te da bi se mirovinskim fondovima i institucionalnim ulagačima trebalo dopustiti da ulažu u sustav prijenosa, prepoznajući da ovo ne može biti ostvareno osim ako se ne temelji na tržištu; no, u isto vrijeme priznaje da se u određenim posebnim slučajevima infrastrukturne transformacije teško mogu ostvariti ukoliko se ne osigura javno financiranje kako bi se pružila potpora ključnim infrastrukturnim projektima koji možda nisu tržišno održivi; u vezi s tim naglašava važnost instrumenta za povezivanje Europe i žali što je udio za ovaj mehanizam u proračunu za energiju manji od iznosa koji je predložila Komisija;
27. poziva na provođenje istraživanja koja proučavaju mogućnost uspostavljanja europskog fonda za ulaganje u energetske mreže, koji se financira putem obvezne europske pristojbe za energetske potrošnje na području Europske unije i koja bi osigurala takvo javno financiranje;
28. ističe da će racionalizacija postupaka autorizacije unutar država članica pridonijeti razvoju infrastrukturnih mreža i poticanju ulaganja; naglašava da bi lokalna i regionalna tijela vlasti trebala igrati važnu ulogu po tom pitanju pojednostavljujući postupke planiranja i integrirajući energetske infrastrukture u svoje lokalne i regionalne programe planiranja;
29. primjećuje da nedostatak otvorenog i nediskriminirajućeg pristupa infrastrukturi za prijenos u nekim slučajevima nastavlja otežavati novim sudionicima uključivanje u mrežu ili čak tržišno natjecanje pod pravednim uvjetima s pozicioniranim trgovačkim društvima; ističe potrebu za rješavanjem strukturnih tržišnih distorzija koje vode k visokoj razini koncentracije koja postoji u nekoliko država članica;
30. u tom smislu naglašava da bi pravila trećeg energetske paketa trebalo u potpunosti primjenjivati i u europskim i u stranim trgovačkim društvima; vjeruje da bi bilo kakvo izuzeće od tih pravila koje odobrava Komisija trebalo biti ograničeno u svom opsegu i dužini primjene te podložno ponovnoj provjeri Parlamenta i Vijeća;
31. naglašava da nedostatak transparentnosti i postojanje praksi koje su protivne tržišnom natjecanju na veleprodajnim energetske tržištima dovode u pitanje povjerenje potrošača; vjeruje da postoji hitna potreba za razumijevanjem formiranja cijena na veleprodajnim tržištima kao i učinka na račune potrošača;
32. u potpunosti podržava mjere poduzete kako bi se uveli jednaki tržišni uvjeti stvaranjem decentraliziranih i konkurentnijih tržišnih modela budući da one pružaju više prilika lokalnim proizvođačima energije i novim industrijskim sudionicima;
33. podsjeća da je važno omogućiti razvoj novih poslovnih modela poput mogućnosti istovremenog sklapanja ugovora s nekoliko dobavljača, kako bi se spriječilo dominantne pozicionirane dobavljače da spriječe otvaranje tržišta;

34. primjećuje da je stabilni regulatorni okvir za proizvođače, regulatorna tijela, mrežne operatere, dobavljače energije, pružatelje usluga povezanih s potražnjom te, najvažnije, krajnje potrošače i protošače ključan za unutarnje tržište koje dobro funkcionira i za privlačenje dugoročnog ulaganja u razvoj infrastrukture; ističe da bi razvoj mrežnih kodova koji obuhvaća dobra, nediskriminirajuća i dobro uravnotežena pravila trebao voditi prema usklađivanju mrežnog upravljanja, oblikovanja tržišta i interoperabilnosti; naglašava da je ključno da se poštuju sporazumi o odvajanju mreža za prijenos, proizvodnje i dostave diljem EU-a, uključujući i sporazume o nezavisnom položaju energetske regulatornih tijela i o zahtjevima za zaštitu potrošača; stoga naglašava potrebu za potporom i daljnjim razvijanjem uloge Agencije za suradnju energetske regulatornih tijela (ACER) EU-a, posebice njezinog kapaciteta za temeljito pregledavanje nacionalnih regulatornih odluka i rješavanje sporova;
35. primjećuje da postoji zabrinutost da su pojedine države članice već provele ili planiraju provesti nacionalne mehanizme za naknadu kapaciteta kako bi se osigurala opskrba električnom energijom bez da su propisno istražena sva moguća alternativna rješenja, posebice u smislu prekograničnih rješenja i izvora fleksibilnosti; priznaje da, iako su ovi mehanizmi u određenim okolnostima nužni, mogli bi utjecati na oblikovanje veleprodajnog tržišta i poremetiti ga te, ako su loše oblikovani, potencijalno stvoriti učinke blokiranja; poziva Komisiju da osigura koordiniraniji pristup na razini EU-a kako bi osigurala da su svi takvi mehanizmi za naknadu kapaciteta potrebni, učinkoviti, transparentni, tehnološki neutralni i nediskriminirajući.
36. žali što mehanizmi suradnje uvedeni Direktivom 2009/28/EZ o promicanju korištenja energije iz obnovljivih izvora do sada još uvijek nisu iskorišteni; ističe zaključke Komisije koji pokazuju da bi bolje iskorištavanje postojećeg područja primjene suradnje moglo donijeti značajne koristi, poput poboljšavanja trgovine; stoga poziva države članice da bolje iskoriste mehanizme suradnje gdje je to primjereno i da poboljšaju međusobnu komunikaciju;
37. naglašava da, bez predrasuda prema pravu država članica da odaberu svoju kombinaciju izvora energije ili prema potrebi za povećanom koordinacijom na razini EU-a, EU kao cjelina mora u potpunosti iskoristiti potencijal svih održivih izvora energije koje države članice imaju na raspolaganju, poštujući u potpunosti trostruke ciljeve energetske politike EU-a kao cjeline, odnosno konkurentnost, održivost i sigurnost opskrbe;
38. primjećuje da su pojedine države članice, kao energetske otoci, još uvijek potpuno izolirane od europskih plinskih i električnih mreža i nastavljaju plaćati visoku cijenu za izvore energije, što mijenja njihovu konkurentnost; ističe da bez značajnog ulaganja u infrastrukturu, te države članice neće moći ispuniti obvezu koju Europsko vijeće ponavlja da niti jedna država članica ne bi trebala ostati izolirana iz mreža EU-a do 2015.; vjeruje da bi Komisija trebala, na zahtjev tih država članica, sudjelovati u pregovorima s dobavljačima energije izvan EU-a po pitanju cijena energije, na primjer kada se radi o kupnji plina;
39. naglašava da bi se solidarnost između država članica koju traži Ugovor EU-a trebala primjenjivati i na svakodnevni rad i na krizno upravljanje unutarnjom i vanjskom energetske politikom; poziva Komisiju da osigura jasnu definiciju „energetske

solidarnosti” kako bi osigurala da ju poštuju sve države članice;

40. naglašava potrebu za rješavanjem predviđenog rasta uvoza plina i električne energije iz trećih zemalja u EU u kratkoročnom i srednjoročnom periodu, s ciljem osiguravanja sigurnosti opskrbe energijom, podijele tereta i pravednog funkcioniranja unutarnjeg tržišta; ponovno ponavlja da je za pojedine države članice ovaj izazov usko povezan s ovisnosti o uvozu plina i nafte iz određene treće zemlje i da ispunjavanje tog cilja zahtijeva akciju orijentiranu na povećavanje raznolikosti portfelja dobavljača energije, putova i izvora; priznaje da su strateški ciljevi u tom pogledu ostvarenje Južnog plinskog koridora, uključujući plinovod Nabucco i njegovu potencijalnu vezu sa zemljama središnje i istočne Europe, i ostvarenje putova opskrbe prema EU-u koji su sposobni ispuniti otprilike 10-20 % potražnje EU-a za plinom do 2020., s ciljem da se svakoj europskoj regiji osigura fizički pristup barem dva različita izvora plina;
41. vjeruje da otvoreno i transparentno unutarnje tržište, u kojem bi sva trgovačka društva iz EU-a i trećih zemalja poštovala pravnu stečevinu u području energetike, može pomoći u osnaživanju pregovaračkog položaja dobavljača energije iz EU-a u odnosu na vanjske konkurente, što je osobito važno za moguće daljnje usklađivanje vanjske kupovine energije na razini EU-a; poziva EU da razmotri osnivanje agencije za zajedničku kupovinu plina te mehanizme koji su za to potrebni, sve radi protuteže monopolističkom položaju dominantnih vanjskih opskrbljivača; primjećuje da treba upotrebljavati načelo uzajamnosti kad je riječ o odnosima s opskrbljivačima energije iz EU-a i trećih zemalja; naglašava potrebu da Komisija u odnosima s opskrbljivačima energije iz trećih zemalja uzima u obzir utjecaj svojih odluka na potrošačke cijene i u vezi s time bude transparentna;
42. uvjeren je da bi Komisiju trebalo ovlastiti da vodi pregovore o infrastrukturnim projektima od strateške važnosti koji utječu na sigurnost opskrbe EU-a kao cjeline, te da bi takve ovlasti trebalo razmotriti u slučajevima drugih međuvladinih sporazuma za koje se smatra da imaju znatan utjecaj na dugoročne ciljeve energetske politike EU-a, posebno kad je riječ o energetske neovisnosti; pozdravlja, u tom pogledu, napredak koji je Komisija postigla u pregovorima koje vodi o sporazumu između EU-a, Azerbajdžana i Turkmenistana o gradnji transkaspiskog cjevovoda;
43. naglašava da je postupna usuglašenost poticaja povezanih s obnovljivom energijom i energetske učinkovitošću, kao i s troškovima pomoćne energije diljem svih država članica do 2020., ključna za dobro i djelotvorno funkcioniranje unutarnjeg energetskeg tržišta na veleprodajnoj i maloprodajnoj razini te stvaranje povoljnih uvjeta za dugoročan razvoj i široku upotrebu obnovljivih izvora energije;
44. vjeruje da bi regionalne skupine susjednih država članica kratkoročno trebalo potaknuti da odustanu od nacionalnih planova za usklađen ili jedinstven regionalni sustav podrške za obnovljive izvore energije;
45. potiče države članice da redovito i transparentno razmatraju svoje tarife za opskrbu energijom i druge pristojbe za potporu, što bi omogućilo njihovu prilagodbu u skladu s padom troškova tehnologije i opskrbe;
46. prepoznaje da se zajednički istraživački projekti EU-a koje podržavaju okvirni programi i

inicijative kao što je plan SET ne koriste dovoljno u razvoju novih tehnologija koje omogućavaju poboljšanje učinkovitosti, obnovljivih izvora energije, sigurnosti i sigurnosne zaštite nuklearnih elektrana, upotrebe fosilnih goriva uz nisko ispuštanje plinova te inteligentnih mreža, što su sve ključna područja za energetske tržište;

47. vjeruje da je važno više napredovati na elektroenergetskim autocestama budućnosti, posebno na elektroenergetskoj autocesti jugoistok - sjever (SENEH), što bi također pomoglo u prijenosu energije proizvedene u fotonaponskim parkovima, kao što je projekt Helios, od jugoistoka Europe na sjever i zapad;

Potrebni su hitni postupci

Dobro objedinjeno i regulirano, otvoreno i konkurentno unutarnje energetske tržište

48. poziva države članice da prenesu i u potpunosti provedu sve relevantno zakonodavstvo EU-a, posebno treći energetske paket, i to što hitnije; potiče Komisiju da poduzme mjere protiv onih država članica u kojima provedba neopravdano kasni; pozdravlja činjenicu da je Komisija već pokrenula službeni postupak istrage kršenja pravila EU-a;
49. naglašava potrebu za rješavanjem strukturnih distorzija tržišta i nedostatak tržišne transparentnosti; poziva Komisiju da se više trudi oko zahtijevanja provedbe trećeg energetske paketa;
50. poziva Komisiju da pomno prati djelotvornu provedbu energetske zakonodavstva EU-a, posebno provedbe kojima se određuju temeljna prava potrošača, kao i one koje se odnose na operatere sustava, nacionalna regulatorna tijela, pravila o tržišnom natjecanju i državnoj pomoći, i one kojima je namjena smanjiti fenomen kružnog protoka u unutarnjem tržištu električne energije, što predstavlja značajan, ali premostiv, izazov unutarnjem tržištu električne energije jer oslabljuje sigurnost energetske sustava smanjivanjem mogućnosti pohrane i mrežnih kapaciteta; traži od Komisije da upotrebljava najprikladnije mjere kojima raspolaže kad je riječ o rješavanju bilo kakve trajne nesukladnosti s relevantnim zakonodavstvom EU-a;
51. primjećuje da su svi slučajevi nestanka električne energije dosad bili posljedica operativnih kvarova, a ne manjka kapaciteta; priznaje da su zbog ekonomske recesije, visokih cijena prirodnog plina i sve većeg udjela nekontinuirane proizvodnje obnovljive električne energije ulagači u EU-u suočeni sa znatnom nesigurnošću prilikom razvijanja kapaciteta za fleksibilnu proizvodnju električne energije; poziva Komisiju da provede sveobuhvatnu procjenu adekvatnosti proizvodnje na temelju usklađene metodologije i pokaže kako povećati fleksibilnost i održati stabilnost opskrbe;
52. poziva Komisiju i države članice da bolje usklade infrastrukturne projekte i zajednički planiraju razvoj mreža, osiguravajući time punu povezivost i isplativost sustava diljem EU-a korištenjem prednosti prekograničnih sinergija i učinkovitije mreže energetske infrastrukture; ističe da bi trebalo promicati integrirani pristup, što uključuje distribucijske operatere; potiče, s tim ciljem, Komisiju i države članice da osiguraju brzu procjenu, odabir, dopuštanje i provedbu projekata od zajedničkog europskog interesa, osobito kad je riječ o prekograničnim električnim i plinskim spojnim vodovima, uključujući mehanizme povratnih tokova, ukapljeni prirodni plin, infrastrukturu za pohranu energije i pametne

mreže za prijenos i distribuciju, što je ključno za dobru integraciju i funkcioniranje energetskeg tržišta;

53. preporučuje Komisiji da kod provedbe energetskeg proračuna za instrument za „povezivanje Europe” prednost ustupi projektima s najvećim učinkom na djelovanje unutarnjeg tržišta, što će potaknuti natjecanje, ubrzati ulazak na tržište obnovljivih izvora energije, stvoriti potrebne prekogranične veze te poboljšati sigurnost opskrbe;
54. poziva Komisiju da ponovno preispita postojeće planove energetskeg projekata, osobito kad je riječ o izgradnji novih terminala za ukapljeni prirodni plin za čiji je dovršetak predviđeno više od deset godina, kako bi se ispitala njihova ekonomska korist, uzimajući u obzir terminale za ukapljeni prirodni plin čija je izgradnja već započela ili je planirana u pojedinim državama članicama i koji će u bliskoj budućnosti doprinosti sigurnosti energetske opskrbe država članica uvrštenih među „energetske otoke”, te da doprinosi financiranju takvih projekata;
55. poziva Komisiju i države članice da osposobe djelotvoran sustav za izbjegavanje preopterećenja kako bi se poticala djelotvorna upotreba postojećih kapaciteta prijenosa plina i električne energije, smanjujući pritom troškove širenja mrežnih kapaciteta i olakšavajući sve veću povezanost obnovljivih izvora energije s elektroenergetskom mrežom;
56. poziva države članice da se suzdrže, što je prije moguće, od upotrebe gornjih granica cijena ili reguliranih maloprodajnih cijena energije određenih, na nacionalnoj razini, ispod nastalih troškova, jer takve mjere mogu dovesti do distorzije tržišnog natjecanja i ozbiljno ugroziti buduća ulaganja u kapacitete i infrastrukturu energetskeg sektora; naglašava, ipak, da se prilikom donošenja politika moraju uzeti u obzir legitimni interesi ugroženih potrošača koji nemaju uvijek koristi od stvarnog natjecanja na energetskeg tržištu;
57. pozdravlja odlučnost Komisije u tome da provede protumonopolske propise i propise o državnoj pomoći na sva poduzeća iz energetskeg sektora i njihove podružnice koje djeluju na teritoriju Europske unije, osiguravajući time jedinstvena pravila s jednakim uvjetima pristupa za sve sudionike na tržištu; poziva Komisiju da donese smjernice o tome kako procijeniti kada neko trgovačko društvo zloupotrebljava dominantan položaj na tržištima plina i električne energije, ali i smjernice o najboljim primjerima iz prakse i stečenom iskustvu kad je riječ o sustavima potpore za obnovljive izvore energije;
58. poziva Komisiju da revidira propise o državnoj pomoći u odnosu na nacionalne mjere za energetskeg učinkovitost i energetskeg projekte sufinancirane u okviru kohezijske politike radi osiguravanja toga da više sličnih aktivnosti bude prihvatljivo za državno financiranje, a ishod toga bio bi veći broj provedenih projekata;
59. preporuča da Komisija upotrijebi svoje ovlasti nadzora državne pomoći kako bi potaknula razvoj prekogranične infrastrukture; smatra da bi Komisija mogla uvjetovati odobrenje mehanizama nacionalne potpore (za razvoj kapaciteta ili obnovljivih izvora energije) obvezivanjem države članice u odnosu na financiranje i izgradnju prekogranične infrastrukture; vjeruje da bi takvi spojni vodovi mogli imati ključnu ulogu kad je riječ o povećanju sposobnosti korištenja zalihama susjeda u slučaju hitne situacije ili energetske neravnoteže i postupnom smanjenju subvencija;

60. snažno podržava trud Komisije, na temelju koordiniranog rada koji je osmislila Europska mreža operatera prijenosnih sustava za električnu energiju, da se do 2014. uvedu usklađeni kodovi mreže i propisi u skladu s planom te osigura stabilnost i veće pogodovanje inovacijama regulatornog okvira unutarnjeg energetskeg tržišta;
61. snažno podržava regulatorne mjere koje poduzimaju Agencija za suradnju energetskih regulatornih tijela (ACER) i nacionalna regulatorna tijela radi poticanja, poboljšanja i pojednostavljenja prekogranične trgovine energijom, uključujući trgovinu nekoliko puta dnevno, dan unaprijed i uravnoteženu trgovinu, te kako bi se premostila razlika između energetskih sustava u različitim državama članicama promicanjem transparentne upotrebe spojnih vodova; naglašava potrebu za odgovarajućom količinom osoblja s potrebnim kvalifikacijama, iskustvom i stručnim znanjem u ACER-u i nacionalnim regulatornim tijelima kako bi se provele zadaće povezane s nadzorom transakcija na veliko i prepoznavanjem trgovine na temelju povlaštenih informacija i pokušaja manipulacije tržištem;
62. kad je riječ o unutarnjem energetskeg tržištu, hitno poziva Komisiju da predstavi temeljitu analizu kratkoročne i dugoročne adekvatnosti i fleksibilnosti sustava nacionalnih proizvodnih kapaciteta, u potpunosti uzimajući u obzir potencijalni doprinos svih fleksibilnih mjera, npr. odgovor na potražnju, pohranu energije i međusobnu povezanost, te da podnese izvješće o utjecaju primijenjenih nacionalnih mjera povezanih s procjenom kapaciteta i planiranjem razvoja unutarnjeg energetskeg tržišta i pravila tržišnog natjecanja, uzimajući u obzir posljedice povezane sa sigurnošću opskrbe i prekograničnim aspektima ove politike komplementarnog oblikovanja tržišta; poziva, u tom smislu, na ulaganje daljnjih napora u buduće uvođenje tehnologija za pohranu energenata i prilagodljivosti potražnje, koji nude dodatne izvore fleksibilnosti;
63. poziva Komisiju da pripremi smjernice o upotrebi izvora fleksibilnosti kao što su upravljanje potražnjom, pohrana i fizička infrastruktura, uključujući prekograničnu, tako da države članice mogu pripremiti i provesti nacionalnu strategiju korištenja izvorima fleksibilnosti na svojem teritoriju;
64. poziva Komisiju i ENTSO-E da osmisle dosljednu i usklađenu metodologiju osiguravanja adekvatnosti proizvodnje u Europi, uključujući pozitivan doprinos obnovljivih izvora energije, osobito varijabilnih;
65. poziva Komisiju da istraži buduće oblike energetskeg tržišta koji bi, suprotno današnjim mehanizmima nacionalnih kapaciteta, mogli pružiti dodatne nediskriminirajuće izvore prihoda ulagačima u svim oblicima proizvodnje energije te osigurati najisplativije pružanje usluga fleksibilnosti u energetskeg sektoru;
66. poziva Komisiju da odredi pravila radi promicanja daljnjeg razvoja tržišta pratećih usluga otvorenog za sudjelovanje svih izvora energije, uključujući obnovljive;
67. poziva Komisiju, države članice i relevantne dionike da pruže poticaje i podupiru regionalne inicijative i partnerstva s ciljem bolje tržišne integracije, i to pokretanjem regionalnih razmjena energije i centara za trgovanje plinom te usklađenijim pravilima trgovanja plinom i mehanizama spajanja tržišta u svim vremenskim okvirima i porastom adekvatne razine tržišne likvidnosti i transparentnosti;

68. naglašava da bi mjere unutarnjeg tržišta trebale promicati diverzifikaciju energetske izvora, domaćih i inozemnih, a ne bi se trebale prvenstveno usredotočiti na stalni razvoj ili povećanje trenutnih puteva i zaliha;
69. ukazuje na vanjsku dimenziju energetske tržišta, čiji je cilj olakšati pristup svim državama članicama raznolikim izvorima energije; poziva Komisiju, zajedno s Europskom službom za vanjsko djelovanje, da upotrijebi svoje instrumente vanjske politike radi promicanja pravila i normi unutarnjeg energetske tržišta u odnosu na treće zemlje, a posebno među susjedstvom EU-a; potiče Komisiju da bilateralnim dijalozima s relevantnim trećim zemljama riješi pitanje jasnih pravila o upravljanju zagušenim prekograničnim vodovima električne energije i plina te pristupu trećih strana mrežama za prijenos; snažno potiče Komisiju da poduzme mjere usmjerene na sprečavanje narušavanja tržišnog natjecanja od strane društava iz trećih zemalja koje može dovesti do ograničavanja tržišnog natjecanja, viših cijena ili manje sigurnosti opskrbe energijom; poziva Komisiju da u svojim odnosima s vanjskim partnerima osigura da se društva iz EU-a mogu ravnopravno natjecati na globalnoj razini; potiče Komisiju da poboljša suradnju sa susjednim zemljama EU-a u vezi s nuklearnom sigurnošću; poziva Komisiju da bude transparentna kad je riječ o svim čimbenicima koji uzrokuju probleme u odnosu na provedbu trećeg energetske paketa te da predstavi jasne brojke o njihovom utjecaju na potrošačke cijene;
70. traži od država članica i Komisije da poveća političku i financijsku potporu za Energetsku zajednicu i da poduzme dodatne mjere podrške širenju pravila unutarnjeg tržišta na jugoistočnu i istočnu Europu;
71. poziva Komisiju i države članice, u vidu stvaranja mehanizma razmjene informacija za međuvladine sporazume između država članica EU-a i trećih zemalja o energetske politici, da i dalje pokazuju ambiciju u osiguravanju toga da sporazumi suprotni zakonima unutarnjeg tržišta ne budu sklopljeni; smatra da bi Komisija trebala imati pravo provjeravati sukladnost nacrtâ sporazumâ s pravnom stečevinom i sudjelovati u pregovorima kad god je to primjereno;
72. podsjeća Komisiju da unutarnje tržište nije neovisno o globalnom tržištu; poziva Komisiju da prilikom planiranja aktivnosti povezanih s unutarnjim tržištem u potpunosti uzima u obzir preporuke Parlamenta o vanjske dimenziji energetske politike¹; potvrđuje svoju potporu ideji da samo unutarnje tržište koje u potpunosti funkcionira omogućava EU-u da na globalnoj sceni djeluje jedinstveno; traži od Komisije da osmisli dodatne aktivnosti u područje vanjske energetske politike;
73. vjeruje da bi budući sporazum o slobodnoj trgovini između EU-a i SAD-a trebao sadržavati poglavlje usredotočeno na energetska pitanja koja bi mogla utjecati na unutarnje tržište, između ostaloga: maloprodajno trgovanje energijom, trgovanje robom, pravila o pomorskom prijenosu energije, mehanizmi trgovanja emisijama stakleničkih plinova, sigurnosne norme za goriva, računovodstvena praksa, državne subvencije za energiju i prijenos intelektualnog vlasništva u odnosu na istraživanje energije, proizvodnju, transformaciju i proizvode čiji je uporabni ciklus završio;

¹ Usvojeni tekstovi, P7_TA(2012)0238.

74. podržava mandat koji je Europsko vijeće dalo Komisiji da predstavi analizu sastava i utjecaja na cijene i troškove energije u pojedinačnim državama članicama prije kraja 2013., s posebnim naglaskom na utjecaj na kućanstva, mala i srednja poduzeća i industrije koji su veliki energetske potrošači, te da šire promatra konkurentnost EU-a u odnosu na njegove globalne gospodarske pandane; također poziva Komisiju da kontinuirano prati cijene i troškove energije u državama članicama;
75. poziva Komisiju i države članice, kad je riječ o unutarnjem plinskom tržištu, da ponovno razmotre sve plinske ugovore koji se temelje na zastarjelim sustavima određivanja cijena, posebno načelu indeksacije nafte, kojima se potrošačima nameću više cijene, te moli Komisiju da pomogne u istraživanju mogućnosti otvaranja pregovora o tim ugovorima, ne samo u vidu njihova produženja; naglašava potrebu osmišljavanja i podržavanja svih proizvoda i mehanizama čija je namjena osnaživanje kratkoročnih kapaciteta trgovanja plinom; naglašava da su prethodno spomenute mjere ključne za osiguravanje stvarne tržišne konkurentnosti kad je riječ o cijenama opskrbe plinom svih potrošača na unutarnjem plinskom tržištu.

Djelotvorna zaštita i podrška potrošača

76. poziva Komisiju, države članice i relevantne dionike da poboljšaju kvalitetu i dostupnost informacija potrošačima, da im omoguće jasne i transparentne metode izdavanja računa, utvrde mehanizme usporedbe cijena koji im omogućavaju izbor na temelju najboljih informacija te ih osvijeste o načinima kontrole potrošnje i mogućnostima štednje energije, energetske učinkovitosti i proizvodnje u malim razmjerima; potiče države članice da provedu direktivu o alternativnom rješavanju sporova i uredbu o internetskom rješavanju sporova za sporove s potrošačima; pozdravlja prijedlog Komisije o osnivanju informacijske platforme za prava potrošača; preporuča da Komisija i države članice pokrenu informativne kampanje usmjerene na potrošače u kojima bi vlade i organizacije civilnog društva trebale aktivno sudjelovati;
77. ističe da potrošači i dalje plaćaju visoke cijene usprkos tome što su veleprodajna energetska tržišta diljem svijeta u padu; poziva Komisiju i države članice, kao i nadzorna tijela država članica, da osiguraju da potrošači izravno i prikladno profitiraju od promjene cijena na veleprodajnom tržištu;
78. poziva države članice i Komisiju da osmisle sveobuhvatnu strategiju usmjerenu na poticanje potrošača i potrošača da aktivno sudjeluju na energetskom tržištu, između ostaloga uključenjem putem postojećeg zakonodavstva, ali i provedbom odgovarajućih uredbi direktive o energetskoj učinkovitosti; predlaže da se mrežna upotreba cjenovnog signala redovno prilagođava radi pružanja potrebnih smjernica postojećim i budućim korisnicima, osiguravajući pritom usklađenost između mrežnog razvoja i pojedinačnih odluka;
79. poziva Komisiju da potiče daljnju suradnju između energetskog sektora i sektora informacijske i komunikacijske tehnologije te da pregleda postojeće regulatorne okvire radi poticanja inovacija povezanih s energijom u korist svih potrošača i olakšavanja sigurnog i pouzdanog korištenja pametnim mrežnim sustavima pogodnima za potrošače, kojima ih financijski ne opterećuju i uzimaju u obzir privatnost njihovih podataka; poziva

na suradnju u razvoju pametnih mrežnih sustava na europskoj, nacionalnoj i regionalnoj razini te u razvoju europskih normi za pametne mrežne sustave;

80. snažno potiče države članice, regionalna i lokalna tijela vlasti, da uključe i stvore financijske poticaje za ulaganja u rješenja povezana s informacijskim i komunikacijskim tehnologijama u pametnim mrežnim sustavima, te da budu usmjerena na protošačko tržište, što će dovesti do veće fleksibilnosti, energetske učinkovitosti/uštede i dobrovoljnog sudjelovanja u potražnji;
81. raduje se što će smjernice Komisije pomoći u određivanju ambicioznih političkih ciljeva u odnosu na ugrožene potrošače, što će pomoći državama članicama u boljem određivanju njihova pristupa ovoj kategoriji potrošača; poziva Komisiju da pripremi te smjernice, uzimajući u obzir postojeće nacionalne mehanizme i instrumente zaštite takvih potrošača, s ciljem postizanja dosljednijeg i sveobuhvatnijeg pristupa na razini EU-a, pritom prepuštajući državama članicama da odaberu najprikladnije instrumente za pružanje takve podrške; dodaje da sveobuhvatne savjetodavne usluge za ovu kategoriju potrošača te razmjena najboljih slučajeva iz prakse mogu imati važnu ulogu;
82. pozdravlja predstojeću analizu Komisije teme energetske siromaštva u EU-a; vjeruje da bi se, u okviru analize, Komisija trebala potruditi da borba protiv energetske siromaštva postane dio paketa socijalnih usluga za Europu, npr. preko socijalnih i kohezijskih fondova; određuje da bi postojeći i novi programi energetske učinkovitosti uvijek trebali uključivati usmjereni fokus na skupine s nižim dohotkom;
83. snažno potiče Komisiju da razvije i preporuči primjeren oblik maloprodajnog tržišta usmjerenog na opskrbljivače radi usklađivanja europskih maloprodajnih tržišta, čime bi se olakšao administrativni teret potrošača omogućavanjem toga da opskrbljivači izravno dodaju sve pristojbe na račun za električnu energiju.

Pomoć pri budućim energetske i klimatskim izazovima

84. poziva države članice, Komisiju i relevantne dionike da čim to bude izvedivo pretvore potrebne mehanizme potpore za sve generatore električne energije u transparentne, predvidljive, usklađene mehanizme koji se temelje na tržištu, s ciljem stvaranja zajedničkog tržišta za zatražene karakteristike podrške, npr. energetske učinkovitost, protošače, kogeneraciju, fleksibilnost, obnovljive izvori energije i usluge podrške mrežnim sustavima, na način koji osigurava njihovu sukladnost i izbjegava preklapanje; poziva Komisiju da predstavi smjernice o učinkovitim i isplativim mehanizmima potpore za obnovljive izvore energije;
85. poziva Komisiju, države članice i nacionalna regulatorna tijela da pregledaju pokazatelje koji se koriste za mjerenje razine tržišnog natjecanja na energetske tržištima te da uvrste pokazatelje poput udjela potrošača na najjeftinijim tarifama, mogućnosti ulaska na tržište novih poduzeća te razine potrošačkih usluga i inovacija, što će sve pridonijeti stvaranju realne slike tržišnog natjecanja;
86. kad je riječ o unutarnjem tržištu električne energije, poziva Komisiju da temeljito pregleda posljedice integriranja rastućeg udjela obnovljivih izvora energije u energetske mrežne sustave na financijsku potporu, tehničke zahtjeve sustava i oblikovanje tržišta; naglašava

da je nedostatak usklađenog pristupa tim izvorima dosad štetio njihovoj integraciji u europske energetske sustave; naglašava da sadašnji europski energetska mrežni sustav i infrastruktura za pohranu moraju biti prilagođeni doprinosu distribuirane proizvodnje iz obnovljivih izvora energije; naglašava važnost plina kao rezervnog goriva zbog promjenjivosti proizvodnje iz obnovljivih izvora energije te traži od Komisije da procijeni potrebnu razinu fleksibilnosti elektroenergetskog sustava (pametni mrežni sustavi, upravljanje potražnjom, pohrana i fleksibilni kapaciteti podrške); vjeruje da crpne hidroelektrane imaju važnu ulogu u pohrani električne energije;

87. traži od Komisije da nastavi upotrebljavati regionalni razvojni fond, kohezijski fond i ostale strukturne fondove EU-a za podršku stvaranju pametnih mrežnih sustava za plin i električnu energiju u sljedećem razdoblju radi bolje integracije novih vrsta i izvora energije te modernizacije svih regija Europe; vjeruje da bi i operatere sustava distribucije trebalo potaknuti da prihvate promjene svojih mreža;
88. poziva Komisiju i države članice da promiču poticaje za korištenje netaknutim potencijalom mikroproizvodnje energije i obrate pozornost na potrebu daljnjeg razvoja kogeneracije jer je to jedan od najučinkovitijih načina proizvodnje električne energije i topline te da temelje tu mogućnost na širokoj primjeni učinkovitog daljinskog grijanja i hlađenja;
89. naglašava potencijal kombinirane proizvodnje topline i električne energije/daljinskog grijanja i hlađenja radi prilagođavanja većem udjelu nekontinuirane proizvodnje električne energije povećanjem fleksibilnosti i otpornosti energetske tržišta te omogućavanjem ekonomične pohrane viška električne energije; poziva Komisiju da spomene i nagradi tu mogućnost u predstojećoj inicijativi povezanoj s mehanizmima za naknadu kapaciteta te podrži ovaj oblik međusektorske integracije i uravnoteženosti u okviru Obzora 2020;
90. poziva Komisiju da pokrene istraživanje usmjereno na analizu novih i isplativih oblika tržišta za europsko tržište električnom energijom s ciljem osiguravanja da potrošači dobivaju električnu energiju po razumnoj cijeni i sprečavanja istjecanja ugljičnog dioksida;
91. pozdravlja trud da istraživanje u području energetika postane prioritet programa Obzor 2020. te poziva države članice da u potpunosti iskoriste to programsko područje; potiče Komisiju i države članice da podupiru istraživanje i razvoj inovativnih tehnologija u području energetike te da poboljšaju postojeće tehnologije koje se nalaze izvan okvira Obzora 2020. i projekata Europskog instituta za inovacije i tehnologiju; snažno potiče države članice da stvore sinergiju između istraživačkih programa EU-a i nacionalnih istraživačkih programa, prepoznajući činjenicu da je istraživanje jedini način kako smanjiti emisije, poboljšati energetska sigurnost, ojačati položaj industrije EU-a na globalnom tržištu, održati tehnološko vodstvo EU-a i doprinijeti europskom programu za rast i radna mjesta; naglašava potrebu da se industriji pruži zakonodavna sigurnost i za razdoblje nakon 2020.;
92. snažno potiče Komisiju da omogući dovoljno sredstava za razvoj pametnih mrežnih sustava distribucije, koji nude najisplativiji način ostvarivanja velikog distribucijskog udjela energije proizvedene iz obnovljivih izvora osiguravajući pritom sigurnost opskrbe i maksimalno iskorištavanje potencijala uštede energije;

93. primjećuje da sadašnji sustav, obilježen fragmentiranim unutarnjim tržištem, predstavlja izazove dugoročnoj stabilnosti poduzeća i ulagača koji bi mogli dovesti do zatvaranja elektrana i nesigurnosti oko zapošljavanja i kapaciteta; traži od Komisije da provede nezavisnu ocjenu budućnosti unutarnjeg tržišta za električnu energiju i plin u kojima središnja uloga pripada pitanjima povezanim s ulaganjem, zapošljavanjem u sektoru, okolišu i zaštiti potrošača; traži da ta ocjena bude spremna do ožujka 2014. i da pritom uzme u obzir mišljenja dionika kao što su socijalni partneri, predstavnici kućanstava s niskim dohotkom, organizacija u vezi s okolišem te malih i srednjih poduzeća;
94. nalaže svojem predsjedniku da proslijedi ovu rezoluciju Vijeću i Komisiji.

30.5.2013

MIŠLJENJE ODBORA ZA UNUTARNJE TRŽIŠTE I ZAŠTITU POTROŠAČA

upućeno Odbor za industriju, istraživanje i energetiku

o boljem funkcioniranju unutarnjeg energetskeg tržišta
(2013/2005(INI))

Izvjestitelj: António Fernando Correia de Campos

PREPORUKE

Odbor za unutarnje tržište i zaštitu potrošača poziva Odbor za industriju, istraživanje i energetiku da kao nadležni odbor u svoj prijedlog rezolucije uključi sljedeće prijedloge:

1. vjeruje da će otvoreno, integrirano i fleksibilno europsko energetskeg tržište koje se temelji na konkurentnosti omogućiti održanje sigurnosti opskrbe, ostvariti niže i transparentne cijene te ojačati konkurentnost Europe i doprinijeti gospodarskom rastu i dobrobiti potrošača, a da bi se ovo ostvarilo, potrebno je hitno otkloniti preostale fizičke, zakonske ili pravne zapreke otvorenosti i učinkovitosti tržišta;
2. ukazuje na važnost regionalnih tržišta i suradnju između država članica u otklanjanju zapreka, ubrzavanju postupka integracije i poboljšanju učinkovitosti mreže;
3. naglašava da zbog neprikladnog prenošenja u nacionalno zakonodavstvo trećeg zakonodavnog paketa o unutarnjem energetskeg tržištu energetskeg sektor još uvijek nije ostvario sve pogodnosti za sudionike unutarnjeg tržišta i još uvijek ne postoji prekogranično unutarnje energetskeg tržište; stoga poziva Komisiju da upotrijebi sva sredstva koja joj stoje na raspolaganju kako bi zajamčila prenošenje i primjenu trećeg energetskeg paketa koji je u zakašnjenju, vršenjem pritiska na države članice da ga se pridržavaju te sprečavanjem stvaranja novih prepreka i nametanjem sankcija kad je god to moguće; shodno tomu, poziva Komisiju da navede detalje o svim preostalim preprekama provedbi trećeg energetskeg paketa uz jasne brojke koje će ilustrirati kakav je njihov učinak na potrošačke cijene energije; naglašava da provedba pravila o tržišnom natjecanju može doprinijeti većoj sigurnosti opskrbe ukoliko služi lakšem pristupu tržištu i poticanju ulaganja; stoga poziva Komisiju da odlučno nastavi poduzimati korake u skladu s analizom sektora kako bi energetskeg sektoru učinkovito nametnula pravila tržišnog natjecanja; u tom smislu pozdravlja postupak koji je u tijeku o zakonu o tržišnom natjecanju u energetskeg sektoru, da bi se 2014. godine ostvario cilj dovršenja unutarnjeg energetskeg tržišta te uklanjanja prepreka natjecanju koje su dobavljači energije ponovno

postavili; naglašava da nacionalna regulatorna tijela i tijela za borbu protiv monopola igraju ključnu ulogu u primjeni pravila EU-a te potiče države članice da im osiguraju potrebna financijska sredstva i djelatnike;

4. naglašava da će samo uz stabilan zakonodavni okvir biti moguće privući ulaganje potrebno za trajni razvoj tog tržišta;
5. preporučuje Komisiji da kod provedbe energetskog proračuna za Instrument za „povezivanje Europe” prednost ustupi projektima s najvećim učinkom na djelovanje unutarnjeg tržišta, što će potaknuti natjecanje, ubrzati ulazak na tržište obnovljivih izvora energije, stvoriti potrebne prekogranične veze te ojačati sigurnost opskrbe;
6. poziva na poduzimanje koraka za poticanje zajedničkog planiranja energetskih mreža radi promicanja racionalizacije europske energetske mreže koristeći prednosti prekograničnih sinergija i učinkovitije infrastrukturne mreže što će rezultirati manjim cijenama za potrošače i industriju;
7. poziva Komisiju na poduzimanje koraka za ukidanje fragmentacije i distorzije tržišta postupnim ukidanjem izravnih i neizravnih subvencija za fosilno gorivo i prestankom reguliranja potrošačkih cijena energije; u tom smislu poziva Komisiju da provjeri jesu li zakoni koji su na snazi u nekim državama članicama – koje, dajući ekskluzivna prava, stvaraju dobavljački monopol te na taj način uzrokuju spuštanje razine natjecanja i povećanje potrošačkih cijena - sukladni Ugovorima; ukazuje na potrebu da države članice postupno usvoje dosljedan sustav potpora za obnovljive izvore energije te da se promiču mehanizmi za razvoj kapaciteta koji su učinkoviti u prekograničnom kontekstu; stoga naglašava da je potrebno vrlo pažljivo i precizno odrediti koje mjere za očuvanje kapaciteta su potrebne te imaju smisla;
8. skreće pozornost Komisiji na potrebu brze operativne integracije nacionalnih tržišta plina i električne energije za čiji je rad potrebno formalno usvajanje te brza primjena mrežnih kodova uz zajednička pravila kako bi se definirali mehanizmi za dodjelu kapaciteta, uravnoteženje, naplatu i interoperabilnost;
9. poziva Komisiju na suradnju s Europskom mrežom operatera prijenosnih sustava za električnu energiju (ENTSO), Agencijom za suradnju energetskih regulatornih tijela (ACER) te drugim važnim sudionicima kako bi se ubrzala isporuka mrežnih kodova koji se trebaju razviti na sveobuhvatan i transparentan način;
10. upozorava Komisiju da je potrebno osigurati učinkovitu primjenu zakona koji jačaju ovlasti i neovisnost nacionalnih regulatornih tijela kao način osiguranja učinkovitog rada energetskog tržišta i zaštite interesa potrošača;
11. napominje da neskladnost nacionalnih uredbi uzrokuje neskladnost u natjecanju; poziva na jačanje uloge i kapaciteta ACER-a kako bi mogla ponuditi veće mogućnosti tijesne suradnje među nacionalnim regulatornim tijelima u određivanju zakonodavnog okvira koji ne ide na štetu funkcioniranju unutarnjeg tržišta energije;
12. u potpunosti podržava mjere jednakih konkurentnih uvjeta koji stvaraju decentralizirane i konkurentne tržišne modele budući da pružaju priliku lokalnim proizvođačima energije i

novim industrijskim sudionicima;

13. napominje da zbog neuspjeha u prenošenju u nacionalno zakonodavstvo trećeg energetskeg paketa i prepreka tržišnom natjecanju koje još uvijek postoje, liberalizacija tržišta nije rezultirala značajnim prilikama niti nižim cijenama za krajnje korisnike, a osobito za kućanstva; poziva Komisiju da poduzme korake radi pojašnjenja prava potrošača, poticanja transparentnosti u pogledu cijena i naplate, informiranja, mogućnosti usporedbe, slobode izbora za potrošače te mogućnosti prilagodbe potrebama potrošača i njihovoj zaštiti; poziva države članice da razmijene najbolje primjere iz prakse;
14. se napominje da je tehničko pojednostavljenje potrošačima bitno i da u tu svrhu, imajući u vidu izvješće radne grupe o „Transparentnosti na maloprodajnom tržištu energije EU-a”, u ponudi, ugovoru i na računu trebaju nalaziti isti sastavni dijelovi cijene, a prikaz tih podataka treba biti usklađen; vjeruje da potrošači moraju biti upoznati s načinima nadzora potrošnje, mogućnostima uštede energije, učinkovitog korištenja energije i proizvodnje u manjem opsegu kako bi aktivnije upravljali potrošnjom energije; slaže se s izvješćem radne grupe da alati za usporedbu i internetske stranice mogu potrošačima poslužiti kao dobri alati ako se koriste na neovisan, transparentan i pouzdan način; preporučuje Komisiji i državama članicama da pokrenu internetske stranice za uspoređivanje cijena i informativne kampanje naklonjene potrošačima u kojima trebaju aktivno sudjelovati tijela lokalne i regionalne vlasti; pozdravlja ideju provjere točnosti i objektivnosti alata za usporedbu cijena uvođenjem oznake povjerenja na Internetu; poziva Komisiju da ispita mogućnost uvođenja takve oznake povjerenja za alate za uspoređivanje i internetske stranice na razini EU-a;
15. naglašava da pametni sustavi mjerenja i različite tarife za električnu energiju mogu potrošače ponukati da smanje potrošnju a time i svoje račune, a mogu doprinijeti većoj transparentnosti; međutim, istovremeno naglašava da uvođenju takvih sustava mjerenja mora prethoditi detaljna analiza, osobito analiza stvarnog potencijala za uštedu, interoperabilnost i zaštitu podataka;
16. naglašava da potrošači daju prednost manjoj ovisnosti o energiji i sve su više spremni investirati u vlastitu proizvodnju; stoga predlaže aktivnu potporu pametnim mrežnim sustavima i drugim opcijama koje omogućuju aktivno sudjelovanje potrošača na unutarnjem energetskeg tržištu;
17. skreće pažnju na prednosti korištenja višetarifne mreže kako bi se potrošači potaknuli na potrošnju energije izvan kritičnih razdoblja u interesu održivog korištenja energije;
18. zagovara potporu novim dogovorima za učinkovito rješavanje sporova; osobito poziva na brzo prenošenje u nacionalno zakonodavstvo direktive o alternativnom rješavanju sporova, nedavno usvojene zajedno s uredbom o internetskom rješavanju sporova, a obje direktive osmišljene su kako bi jamčile poboljšani pristup tijelima za rješavanje sporova diljem EU-a; u pogledu pitanja povezanih s energijom, poziva na brzo rješavanje sporova na jednostavan i jeftin način kako bi se ponovno uspostavila ravnoteža pregovaračke moći između krajnjih potrošača i dobavljača;
19. naglašava potrebu promicanja inicijativa koje će pomoći u osiguranju aktivnije uloge potrošača na unutarnjem energetskeg tržištu, što će zatim potaknuti konkurentnost na

tržištu; naglašava da je kolektivno prebacivanje već donijelo neke koristi za potrošače; poziva Komisiju da procijeni moguće koristi za potrošače kolektivnog prebacivanja u energetsom sektoru, kao i s njim povezane rizike; smatra da se mjere koje omogućuju potrošačima da promijene dobavljača energije bez plaćanja kazne za kršenje ugovora trebaju primijeniti na razini EU-a;

REZULTAT KONAČNOG GLASOVANJA U ODBORU

Datum usvajanja	29.5.2013
Rezultat konačnog glasovanja	+ : 34 - : 1 0 : 0
Zastupnici nazočni na konačnom glasovanju	Claudette Abela Baldacchino, Pablo Arias Echeverría, Preslav Borissov, Jorgo Chatzimarkakis, Sergio Gaetano Cofferati, Birgit Collin-Langen, Lara Comi, Anna Maria Corazza Bildt, António Fernando Correia de Campos, Evelyne Gebhardt, Małgorzata Handzlik, Malcolm Harbour, Philippe Juvin, Sandra Kalniete, Toine Manders, Hans-Peter Mayer, Phil Prendergast, Mitro Repo, Zuzana Roithová, Heide Rühle, Matteo Salvini, Christel Schaldemose, Catherine Stihler, Róza Gräfin von Thun und Hohenstein, Emilie Turunen, Bernadette Vergnaud, Barbara Weiler
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju	Raffaele Baldassarre, Ashley Fox, María Irigoyen Pérez, Constance Le Grip, Morten Løkkegaard, Olle Schmidt, Patricia van der Kammen, Sabine Verheyen

REZULTAT KONAČNOG GLASOVANJA U ODBORU

Datum usvajanja	20.6.2013
Rezultat konačnog glasovanja	+: 47 -: 2 0: 0
Zastupnici nazočni na konačnom glasovanju	Josefa Andrés Barea, Jean-Pierre Audy, Ivo Belet, Bendt Bendtsen, Fabrizio Bertot, Jan Březina, Maria Da Graça Carvalho, Giles Chichester, Jürgen Creutzmann, Dimitrios Droutsas, Christian Ehler, Vicky Ford, Adam Gierek, Fiona Hall, Jacky Hénin, Edit Herczog, Kent Johansson, Romana Jordan, Krišjānis Kariņš, Lena Kolarska-Bobińska, Philippe Lamberts, Judith A. Merkies, Jaroslav Paška, Aldo Patriciello, Vittorio Prodi, Herbert Reul, Teresa Riera Madurell, Jens Rohde, Paul Rübig, Francisco Sosa Wagner, Konrad Szymański, Britta Thomsen, Patrizia Toia, Ioannis A. Tsoukalas, Marita Ulvskog, Vladimir Urutchev, Kathleen Van Brempt, Alejo Vidal-Quadras
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju	Jerzy Buzek, Ioan Enciu, Françoise Grossetête, Andrzej Grzyb, Cristina Gutiérrez-Cortines, Roger Helmer, Jolanta Emilia Hibner, Gunnar Hökmark, Bernd Lange, Hannu Takkula
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju prema čl. 187. st. 2.	Bas Eickhout